

»Čas je prišel, človeka pa ni!«

Takrat pa škripne in se zlomi most. Fant pa pravi:

»Zmerom sem rad kleče opoldne molil — pa bom še!«

(Žehcula, Malenski Vrh)

Črne bukve

7. Neki kmet je imel črne bukve. Neko nedeljo, ko je šel k maši, jih je v hiši na mizi pozabil. Šele sredi maše se je spomnil pa tekel domov. Doma je bilo že polno hudičev okoli hiše. V hiši pa je hlapec bukve bral. Hudiči, ki jih je priklical, se niso dali odgnati. Gospodar jim pravi:

»V gorenji hiši imam dva mernika maka, stresel ga bom ven skozi okno. Če ga boste pobrali prej, kot bom doli prišel, bova oba s hlapcem vaša.«

Ko je vsul mak skozi okno, ga je razkropil, kolikor ga je najbolj mogel. Ko pa je prišel dol, so imeli hudiči že vse pobrano. Samo tri makova zrna, ki so ostala kmetu za nohtom, niso mogli dobiti. Ko jih jim je pokazal, so oba pustili in izginili.

(Malšen, Dolenčiče)

Divji mož in divja žena

8. Ko so pri kmetu Grosnu v Rovtu spomladi orali, je pastir, ki je držal kolca, zaslišal, kako divja žena s strgulo po mentrgi strže. Hitro zavpije:

»Še meni en hlebec!«

Ko so po južini prišli nazaj na njivo, je pastir dobil velik hlebec dobrega kruha na kolcah.

(Vinko Ažbe, v. Gribovškov, Zapreval)

9. Nekoč je šel neki mož pod Mladim vrhom pa zasliši, da divjega moža žena s strgulo strže. Zavpije:

»Še meni hlebec!«

Pa gre naprej. Nazaj grede ga je pa ravno na tistem mestu pričakala divja žena. Da mu hlebec, iz same prsti zamešen, pa pravi:

»Vsega snej! Če ga pa ne boš snedel, te bom zmlela kot mlinski kamen moko.«

(Alojzija Dolenc, v. Tavčarjeva, Četena Ravan)

10. V starih časih je živela v Lubniku divja žena. Nekoč je šel kmet Krivar iz Krivega Brda v Loko pa je slišal, da je s strgulo postrgala, ker je ravno peko imela. Pa zavpije:

»Še meni en hlebec!«

Pa gre naprej proti Loki. Nazaj grede pa dobi ravno tam hlebec kruha v prt zavit. Nič se ni zmenil, da bi ga pobral, kar šel je moško naprej. Še ni bil daleč, ko se oglasi divja žena:

»Še ti in tvoji otroci bojo kruha stradali, ker nočeš tega pobrati!«

Še tisto pomlad je že prišel na Mlako žita prosit — ga še za seme ni imel. Pa tudi zanaprej je bila pri Krivarju velika revščina.

(Temincova mati, Mlaka)

11. Nekoč je v Lubniku začela vpiti divja žena na sredpostno sredo:

»Bob sej! Bob sej!«

Pa je šel Zalubnikar sredi zime bob sejat. Ker je držal sren, se je ves bob valil na dno njive. Pa vseeno je bil tisto leto pri Zalubnikarju tako bogat bob po celi njivi, da nikjer drugje tako.

(Temincova mati, Mlaka)

12. V Logarjevi gmajni pod Blegošem sta včasih živela divji mož in divja žena. Ko je ta stari Vresjak sejal oves pa ta mladi mu je ciljaj, pride divji mož k njima. Na sebi ni imel drugega kot kožo okrog pasu pa ves kosmat je bil. Čez ramo je imel otroka; spredaj ga je za nogo držal, zadaj pa mu je visel navzdol. Divji mož je govoril počasi:

»Zdaj sej — zdaj ne — zdaj sej — zdaj ne...«

Govoril je toliko časa, dokler ni ta stari usejal celega kosa. Kar je bil ta čas usejal, ko je divji mož govoril »zdaj sej«, je sila dobro doneslo, drugo pa nič.

Vresjaka je imelo, kaj bi bil to za en mož, pa ga je toliko časa iskal po gmajni, da ga je dobil, pa vprašal, kdo je.

»Jej,« pravi divji mož, »a ste vi že kaj slišal od divjega moža. Jej, ko bi jaz dobil gorak hlebec kruha, jaz bi vam veliko povedal!«

Vresjak je šel domov po kruh pa ga prinesel možu. Ta se mu zahvali pa pravi še, da prideta čez čas skupaj. Imel je pa take roke, da, ko se je stegnil po kruh, je Vresjaku kar čudno prišlo.

(Žehcula, Malenski Vrh)

13. Divji mož je vokal, kadar je bilo lepo vreme, ker se je grdega bal. Kadar je bilo grdo, se je pa smejal, ker se je lepega troštal. Iz nosa mu je gledala kislja repa. Prišel je včasih na pašnik pa pastirja tako dolgo žgečkal, da mu je dal hlebec kruha.

(Janez Derlink, v. Fortuncev, Gor. Ravan)

14. Ta stari Gošar iz Žetine je nesel iz malna meh moke. Ko pride Zarobom, zasliši strašanski glas na jelovškem griču:

»Ho-o-oj!«

Pogleda — divji mož gre čez Blegoš proti Kalu pa ves čas vpije. Gošar je hitel domov pa pravil, koga je videl. Pa so se mu smejali. Ko pa so šli ven, so pa še dobro slišali, kako je divji mož še vpil nekje tam za Kalom:

»Ho-o-oj!«

(Valentin Rupar, v. Tinač, Gor. Žetina)

Dva furmana

15. Dva furmana sta furala od Loke gor, namenjena na videmsko žago v Poljanah. Pri Švavnarju sta pila. Eden se je po pijači slabo počutil, pa sta na Dolgih travnikih malo stran zapeljala pa legla na tla. Tisti, ki mu je bilo slabo, je zaspal z odprtimi usti. Drugi pa ga je pogledal ravno tedaj, ko se mu je repek od kače v usta potegnil. Poklical ga je, povedal mu pa ni nič, samo naprej sta hitro furala, naglo naložila dile na žagi pa spet nazaj proti Loki. Oni s kačo v sebi je bil sila slab; dejal je, da ga nekaj tako žge notri, da bo gotovo umrl.

Ko sta prifurala spet na Dolge travnike, gresta leč tja, kjer sta počivala prej. Tisti s kačo je spet zaspal, drugi je pa bedel. Kmalu je prišel gad po gadovko, ki je spečemu zlezla ven pa šla z gadom. Hitro ga je zbudil: